

КРИСТИНА ДИМИТРОВА

ТРАКИЙСКИ ЛЕГЕНДИ

СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор.....	3
Легенда за първия Дионис	5
Легенда за втория Дионис	8
Легенда за Дионис и Ликург	13
Легенда за Борей	16
Легенда за Орфей и похода на аргонавтите	19
Легенда за Финей	25
Легенда за цар Мидас	29
Легенда за Орфей и Евридика.....	33
Легенда за Тамирис.....	41
Легенда за Резос.....	44
Легенда за тракийските могили.....	49
Легенда за Залмоксис.....	57
Легенда за Аполония.....	60
Легенда за Перперикон	65
Легенда за Спартак	70
Легенда за светилището на нимфите	76
Любопитни факти за езика на траките	82
Речник на тракийските думи.....	84
По-важна използвана литература.....	86

ЛЕГЕНДА ЗА ПЪРВИЯ ДИОНИС

Историята на Дионис – бога, на когото било писано да се роди два пъти, започнала от любовна искра, пламнала между двама от обитателите на Олимп...

Зевс силно се влюбил в омайната богиня Персефона, чиято майка, в стремежа си да я предпази, я държала затворена в двореца. Деметра никъде не пускала дъщеря си сама и дори завардила покоите ѝ със страховити дракони. Ала тези препятствия не били в състояние да възпрат върховния бог и той с хитрост ги заобиколил. За да не събуди подозрението на майка ѝ, Зевс също се превръщал в дракон и вече незабелязано можел да се вмъква при Персефона.

Не след дълго в резултат на тази любов се родил първият Дионис, когото тогава наричали Загрей. Ала Зевс се страхувал, че ревнивата му съпруга Хера ще нарани момченцето, затова решил да го скрие далече от зоркия ѝ поглед. Поверил го на грижите на бог Аполон и той го отнесъл в една пещера навътре в гората.

Момченцето растяло здраво и силно във влажното си скривалище, а междувременно Хера не успявала

да намери покой. Търсела детето под дърво и камък, твърдо решена все някак да се добере до него. И ето че един ден усилията ѝ дали плод.

Веднага щом узнала, че малкият Загрей се крие в пещера в гората, Хера повикала при себе си *титаните*.

– Това дете трябва да умре – рекла им тя, без гласът ѝ да трепне.

И ето че нощта се спуснала, а титаните събрали куп играчки, маскирали се, като боядисали лицата си с бяла глина, и поели към пещерата. Бързо открили детето и всячески се опитали да го примамят навън. Момченцето току вземело някоя играчка и вниманието му бързо се отклонявало към нещо друго. Накрая титаните му дали огледало и щом Загрей зърнал отражението си, неусетно се улисал да го гони. Титаните начаса се спуснали подир него. Детето се уплашило, но нали все пак не било обикновено момче, а дете на бог, мигом започнало да се преобразява. Ту тичало малко момче, ту могъщ и величествен бик. И докато босите крачка стъпвали по росните треви, почти без да оставят следа, то здравите копита риели пръст, трещели като гръмотевици и земята под тях кънтяла. После бикът изчезвал и на негово място се редували козел, лъв, дракон. Надпреварата била напрегната, но накрая титаните все пак успели да догонят Загрей, който отново бил приел образа на бик. Наобиколили го в титаничен кръг и докато той едва дишал от изтощение, полека-лека започнали да затягат обръча около него. След това всичко станало за секунди. Ножовете на титаните се забили в плътта на бика и я разкъсали на седем части.

Само че това не бил краят на Дионис. В суматохата, докато титаните преследвали младия бог, *Атина* незабелязано се присъединила към тях. И сега, кога-

то всички титани се суетели около останките от бика, тя успяла да спаси сърцето му и да го занесе на Зевс.

Щом узнал каква участ е сполетяла любимия му син, Зевс се разгневил както никога досега. В яростта си още в същия миг превърнал титаните в пепел, за да ги накаже за извършената жестокост. От тази пепел по-късно произлязло човечеството.

Зевс – бог на небето, светкавиците и гръмотевиците. Главен олимпийски бог и баща на всички богове и хора.

Аполон – бог на музиката, поезията и танците. Предводител на музите.

титаните – първото поколение богове, които са деца на Уран и Гея. Те са шест братя: Океан, Хиперион, Япет, Койос, Кронос, Криос, и шест сестри титаниди: Мнемозина, Рея, Тея, Тетида, Феба и Темида.

Атина – богиня на мъдростта и войната, както и дъщеря на Зевс.

ЛЕГЕНДА ЗА ВТОРИЯ ДИОНИС

Семела била дъщеря на тиванския цар Кадъм и макар да била смъртна жена, по красота не отстъпвала на никоя богиня. Още щом зърнал принцесата, чието име значело „земя“, Зевс бил силно заплепен от нея. Между тях пламнала любов и богът тайно започнал да я посещава. Дори се заклел във водите на *Стикс* – най-голямата и ненарушима клетва на безсмъртните, че ще изпълнява всяко нейно желание.

Зевс не бил забравил за Загрей и един ден помолил Семела да погълне сърцето му. Скоро след това принцесата забременяла.

Дните минавали в блаженство и хармония, но ето че не след дълго се случило неизбежното. Хера узнала, че Семела е бременна, и се изпълнила с такава ненавист, каквато простосмъртните рядко са срещали. Този път богинята решила да поеме нещата в свои ръце и без да губи нито миг повече, навестила Семела, предрешена като кръчмарка.

– Искаш ли да разбереш дали Зевс наистина те обича? – попитала тя тиванската принцеса. – Тогава го накарай да се яви пред теб в цялото си великоле-

пие – така, както застава пред Хера. Ако не изпълни молбата ти, ще знаеш, че напразно си му отдала сърцето си.

Хера си тръгнала доволна, защото знаела, че е посяла семето на съмнението у красивата принцеса. Също така знаела, че ако Зевс изпълни молбата на Семела, това ще я погуби.

На следващата вечер, когато Зевс навестил Семела, принцесата изчакала удобен момент и уж нехайно се обърнала към Гръмовержеца:

– Веднъж каза, че ще изпълниш всяко мое желание. Така ли е?

– Всичко бих направил за теб, принцесо.

– Тогава ще ме удостоиш ли с честта да се разкриеш пред мен в цялото си великолепиe?

Зевс дълбоко се натъжил, щом чул молбата на Семела, но клетвата била дадена и той не можел да я престъпи.

– Така да бъде – въздъхнал и в миг в ръката му блеснала светкавица, която озарила цялата стая. Навън затрецяло. Ехтели гръмове, сипели се светкавици и целият дворец започнал да се тресе и руши. Зевс стоял пред Семела така могъщ и великолепен, както принцесата никога не го била виждала. И тогава от светкавицата лумнал огън, цялата стая пламнала и пожарът бързо започнал да поглъща всичко по пътя си.

Твърде късно принцесата си дала сметка, че тази молба била нейната гибел. Обхваната от ужас, тя се свлякла на земята, а пламъците плъзнали по красивата ѝ снага. И точно тогава, когато Семела била на границата между живота и смъртта, Дионис, нейният син, решил да излезе на бял свят. Бил съвсем слабичък и немощен, но у него горяла искрица от могъществото на баща му. И докато пламъците все повече го притискали, изведнъж от земята започнал да

